

Fiscale 'aanslag' op geheime commissielonen

Stephan Janssens • Ernst & Young Tax Consultants

In de fiscale rechtsleer spreken we van "de aanslag op geheime commissielonen". Maar met een tarief van 309% lijkt deze belasting meer op een échte aanslag dan op een belastingaanslag. Hoe wordt u slachtoffer van deze aanslag? En waar bevinden zich de schuilkelders?

Hoe bereikt u "code red"?

Als een vennootschap kosten in aftrek brengt of betalingen doet, dan wil de fiscus weten wie de genietter is van die uitgave of betaling. Immers, voor de genietter zijn dit (eventueel) belastbare inkomsten. Er zijn grosso modo 2 gevallen waar de aanslag zal "gepleegd" worden, namelijk

- › a) als een vennootschap aan iemand een voordeel heeft toegekend of een betaling heeft gedaan, maar niet wil zeggen aan wie, en
- › b) als ze zelf inkomsten niet heeft aangegeven (de zogenaamde verdoken meerwinsten).

Er is een vermoeden dat er in deze situaties ergens iemand is die hetzij geen belasting betaald heeft op zijn inkomen, hetzij een som heeft afgetrokken waar dat eigenlijk niet mocht. Om dat verlies aan belastinginkomsten te "compenseren", wordt er daarom in hoofde van de vennootschap een belasting geheven van 309%.

Die aanslag is zelf nog wel aftrekbaar maar wat overblijft zou voor Vadertje Staat voldoende belastinginkomsten moeten opleveren om bovenvermeld verlies te compenseren.

De aanslag is geen sanctie

Met een tarief van 309% kan men zich eigenlijk de vraag stellen of het nog wel gaat om een belasting. Is dit niet eerder een sanctie?

De vraag is relevant. Omdat belastingen van "openbare orde" zijn, mag een rechter het bedrag van de belastingen niet aanpassen omdat hij of zij vindt dat het bedrag niet gepast is. Maar als het om een sanctie gaat, dan heeft de rechter wel de mogelijkheid om het bedrag eventueel te milderen.

De vraag werd gesteld aan het Hof van Cassatie, maar die oordeelde dat het niet om een sanctie gaat (Cass. 10 september 2010). Het Hof zegt in haar arrest dat de aanslag ertoe strekt het verlies van belastingen en sociale bijdragen te compenseren en dat het daarom geen sanctie is.

De casus die aan het Hof werd voorgelegd was - zoals wel vaker in dat soort principewesties - niet echt piepjong: het ging om aanslagjaar 1989 en dus om inkomsten 1988. Voor dat jaar was de bijzondere aanslag (heel ruw gesteld) driemaal het toptarief in de personenbelasting, namelijk driemaal 67,5% of 202,5%. Maar sinds 1994 bedraagt het tarief van de aanslag 309% terwijl de normale tarieven, zowel in de personenbelasting als in de vennootschapsbelasting, gedaald zijn.

U koestert al hoop? Helaas is dat andere Hof, het Grondwettelijk Hof, dezelfde mening toegedaan als het Hof van Cassatie maar dan in een zaak waar wel degelijk de 309% aan de orde was. Een belastingplichtige was vergeten melding te maken van de terugbetaling van kosten aan zijn

werknemer. Dat is voor werknemers een belastingvrij inkomen. Maar toch is het Grondwettelijk Hof van mening dat de aanslag van 309% volkomen terecht is. De werknemer zou eventueel de kosten zelf nog in aftrek kunnen brengen zonder melding te maken van het feit dat ze hem werden terugbetaald.

Schuilkelders

Uiteraard vermijdt u de aanslag door netjes alles aan te geven. Dat lijkt evident maar soms wordt er toch nog gezondigd, puur uit onwetendheid of per vergissing.

Van zodra u sommen betaalt boven 125 EUR moet u in principe fiches opmaken. Wanneer u bijvoorbeeld een advocaat een honorarium betaalt, dan krijgt u in principe een afrekening. Maar deze afrekening is niet voldoende: u moet ook een fiche opmaken.

Enkel wanneer u een factuur krijgt én de andere partij is onderworpen aan de Belgische regels inzake het opmaken van jaarrekeningen, hoeft u geen fiche op te maken. Een btw-factuur van een buitenlandse onderneming is dus in principe ook niet voldoende!

Stel dat u inderdaad sommen heeft betaald en dat u de fischeverplichting niet heeft nageleefd, dan kan u de aanslag van 309% toch nog vermijden door aan te tonen dat de genietter de inkomsten zelf wel heeft aangegeven. Kan u dat niet aantonen, dan ondergaat u onverbidlijk de aanslag.

Vooral bij het toekennen van voordeeltjes allerhande moet u daar toch mee uitkijken. Als u aan uw beste klanten-

relaties geschenken uitdeelt met enige waarde (een snoepreisje, een gastronomisch weekendje), dan moet u dat op fiche zetten. Niet leuk voor de genietter die een geschenk ontvangt en dan achteraf moet vaststellen dat hij/zij daar belastingen moet op betalen. U kan er niet voor kiezen om de kosten van dat geschenk dan maar zelf ten laste te nemen. De 309% wordt ook dan op u afgevuurd.

Verdoken meerwinsten is de situatie waarbij de belastingadministratie vaststelt dat inkomsten niet werden aangegeven. In een dergelijke situatie zal de fiscus eisen dat de inkomsten alsnog via de rekening courant worden geboekt en beschouwt ze dat inkomen dan als een belastbare reserve. U vermijdt daardoor inderdaad de aanslag van 309% maar hou toch maar rekening met een eventuele boete. Bovendien heeft de vennootschap een vordering op haar bedrijfsleider die op een gegeven ogenblik wel degelijk moet aangezuiverd worden.

Uit de praktijk

Een "mooie" illustratie van hoe het fout kan gaan, vonden we in een zaak van 14 oktober 2010 van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Bergen. In casu betaalde een Belgische vennootschap sommen aan Luxemburgse, Spaanse en Ierse vennootschappen. Maar volgens de fiscus (daarin gevolgd door de rechtbank) stonden er geen echte prestaties tegenover de facturen van deze buitenlandse vennootschappen, die trouwens verbonden waren met de Belgische vennootschap. De uitgave werd daarom verworpen en beschouwd als een verdoken meerwinst. In de mate dat de sommen ook effectief waren uitbetaald, werd er een aanslag van 309% geheven. Voor het gedeelte dat nog niet was uitbetaald, was er sprake van een verborgen reserve: daarop werd geen 309% geheven maar de belasting op de reserve werd verhoogd met 200%.

Fiscaal terrorisme

In het Frans noemt men de afrekening een "avertissement extrait de rôle", als ware het een waarschuwing voor wat komen gaat: "pas op, hier zijn de belastingen". In het Nederlands klinkt het een stuk agressiever: een "aanslag"biljet. Met een tarief van 309% kunnen we inderdaad spreken van een aanslag: een aantasting van uw economische integriteit - en voor wie een zwak hart heeft, staat zelfs de fysieke integriteit op het spel.

Voor échte fraude moeten zonder meer gepaste sancties voorzien zijn, maar deze bijzondere aanslag heeft niet altijd met fraude te maken. Sterker nog: de fiscus beschouwt de aanslag niet eens als een sanctie.

De bijzondere aanslag is zonder twijfel het spreekwoordelijke kanon waarmee olifanten kunnen geraakt worden, maar waarbij helaas ook heel wat muggen sneuvelen. Uitkijken dus... ■

Het klikt al jaren tussen ons!

Nog altijd zin om samen met ons uw strategische puzzels te vervolledigen? Maak gerust gebruik van onze uitgediepte kennis en ervaring op het vlak van **regionale en lokale economie, centrumbeheer, detailhandel, toerisme en leisure** en **citymarketing**.

U en WES... dat blijft klikken!

Klare Kijk
door Onderzoek
en Advies

Neem contact met:

Rik De Keyser
Bestuurder-directeur

T +32 50 36 71 02
rik.dekeyser@wes.be

Hans Desmyttere
Adjunct-directeur

T +32 50 36 71 23
hans.desmyttere@wes.be

Pascal Steeland
Senior consultant retail

T +32 50 36 71 47
pascal.steeland@wes.be

Baron Ruzettelaan 33 • BE-8310 Assebroek-Brugge • info@wes.be • www.wes.be